

ΜΥΡΩΝΙ **

ΕΝ φαύλοις χρόνοις ἐπὶ γῆς βιφθεὶς ὑπὸ τῆς Μοίρας
κ' ἐν μέσῳ κοινωνίας ζῶν παντὸς γενναίου στείρας
αισθήματος, τοῦ ὄλισμοῦ φορῶ τὸ προσωπεῖον·
νὰ πτύσῃ τις εἰς τ' ἄγια μὴ θέλων τῶν ἀγίων,
τῶν πρώτων οἱ χριστιανοὶ ὡς ἔπραττον αἰώνων,
μακρὸν βεβήλων ὁφθαλμόν· τὴν πίστιν μου φυλάττω·
ὑφαίστειον, ὑπὸ πυκνῶν καλύπτομαι χιόνων,
πλὴν κινδυνεύει νὰ σθεσθῇ τὸ πῦρ τῶν πάγων κάτω.
“Ω ναὶ πρὸ τῆς νεότητος κατέλαβε με γῆρας,
Αλλὰ τοὺς τελευταίους μου ἐφύλαξα σπινθῆρας,
πυρὸν ν' ἀνάψω δι' αὐτῶν, ἐκ νέου νὰ φωτήσω
πάσας τὰς εὐγενεῖς μορφὰς δσ' ἔχουσι λαμπρύνη
τὸν ‘Ελικῶν’, ἀλλ' ἔπεσαν ἐν τῇ φρικτῇ ἀβύσσῳ
τῆς λήθης· καὶ ἡ πρόθεσις μ' ἐθέρμανεν ἔκείνη.
Εἰς δοσας ἔξι ἀσχολῶν πεζῶν καὶ ἀχαρίτων
ὑπέκλεπτα στιγμάς, αὐτῶν τὰ ἔπη ἀνελίττων,
τοῦ Καρασούτσα τοὺς παλμοὺς εὗρισκ' ἀνακλωμένους
εἰς στίχους ἀρχαιοπρεπεῖς καὶ ὡς λελαξευμένους·
οἱ στίχοι μοὶ ἐφαίνοντο βαθεῖς τοῦ Ζαμπελίου,
τῶν Βυζαντίων γλαφυροί, καὶ μ' ἥρεσκεν δι Λάκων.
Πλὴν πρὸ παντὸς ἔν' ἀοιδὸν μετὰ παλμοῦ μυχίου
ἀπήντων, κ' ὑπὸ τῶν ἐπῶν αὐτοῦ εἰλούμην ἄκων·
ἄγνωστος μ' ἦτον ὅλως, πλὴν ἀγαπητὸς μεγάλως
ἀπὸ τοῦ πρώτου ἄσματος εὐθὺς ἐγένετο μοι·

* * Σ. Δ. Σ. Τὸ ώδαιον τοῦτο ἔργον τοῦ πολυδακρίτου ποιητοῦ, ἀφιερωμένον εἰς τὸν ἐν Σύρῳ ἔγκριτον ιατρὸν καὶ συμπαθέστατον λάτριν τῶν Μουσῶν κ. N. Μύρωνα, δημοσιεύομεν πλῆρες ἐκ χειρογράφου τοῦ μελαφίκωτάτου ἐκείνου Τραγουδιστοῦ τῆς ζωῆς, ὅπερ παρέδωκε πρός στολισμόν τοῦ παρόντος τόμου τῆς «Ποικίλης Στοᾶς» δι ἀτυχῆς πατήση καὶ διακεκομένος ἡγιῶν φίλος κ. Μελέαγρος Ἀθαναδίου συνταγματάρχης, ἐκτιγῶν πολυτίμως τὸ ἡμέτερον ἔργον. Τοῦ ποιημάτος τούτου ἐδημοσιεύθη ἀτελές ὅλως μικρὸν ἀπόσπασμα εἰς τὸ ἡμερολόγιον Σκόκου τοῦ ἔτους 1893.

ἡ ἡλικία μ' εἶλκεν, ἡ ἔμπνευσις, τὸ κάλλος
τῶν στίχων, καὶ τὸ εὑφωνον δόνομ' αὐτοῦ ἀκόμη·
δομοίως ὠνομάζετο μ' ἐλευθερία ὅστις
Ἀπόλλωνος καὶ Ἀθηνᾶς ὑπῆρξεν ἐρμογλύφος.

Νεώτατος, ἐφαίνετο δόσον δλίγοι γνώστης
πῶς στίχοι γράφοντ' εὐγενεῖς καὶ δχ' εἰς δχλου μφος...
Δὲν κατακρίνω τοῦ λαοῦ τὴν γλῶσσαν, ἀλλ' εἰς στίχους
ἢν ἔχω γέλωτα βραχὺν τοῦ Λασκαράτου εῦρη,
ἀνέγνων ὄμως πάντοτε μὲ δφθαλμοὺς ἡσύχους
δημάδεις στίχους θλίψεως, καὶ ἢν ἀκόμη εῦροι
ἥσταν καθὼς τοῦ Μαρκορᾶς ἡ ἔμπλεοι ἀκτίνων
ὅς τοῦ Παράσχου κ' ὑψηλοῖς ἀλλά, νομίζω, ἔπη,
εἰς γέλωτα κινοῦντ' ἀεί, οὐδέποτε εἰς θρῆνον,
ποιήματα νὰ λέγωνται ἀληθινὰ δὲν πρέπει.

Εἰδα τὸ πρώτον ἄσμα' αὐτοῦ δεκοκταέτους ἔτι,

—Παρνασσίον ἀνθύλλιον —ἐν τῇ καλῇ Εὐτέρηπη,
ἥτις ἦν κῆπος τῶν Μουσῶν.... «Α τὰ ώραια ἔτη!
‘Ο ψάλτης τότ’ ἐφαίνετο· νῦν ἡ σιγῇ ἡ ἔρπει.
Δὲν ἐνομίζοντ’ ὄνειδος τὰ δῶρα τῶν Χαρίτων
κιθάρας τόν’ ἡλέκτριζαν, οὐχὶ ἐμπορευμάτων·
οὐδὲ τὸ δόνομ' ἀσιδὸς αἰσχύνη τότε ἥτον,
κ' εὐγένεια ἡ ἔλλειψις γενναίων φρονημάτων.
Θέμα τοῦ ἄσματος δὲν ἦν κτηνῶδης μόνον ἔρως,
κ' ἔδύνασ', ὁδυνώμενος, νὰ κλαίης ἐλευθέρως.
Δὲν εἶχαν ὅλως ἀνδρωθῆσι “Ελληνες ἀκόμη
καὶ ἥσταν παιδεῖς· μὲ παιδὸς καρδίαν, δχι πνεῦμα.
Τοῦ βωμολόγου κριτικοῦ ἦν ἄγνωστος ἡ γνώμη:
ὁ Κλόψιτος καὶ ὁ Βάτελος, ἡ Μεσσιάς κ' ἐν γεῦμα,
ὅτ' εἴναι ίσα· ἐπειδὴ δὲν εἶχαν τότε φθείρη
τόσον τὸν νοῦν αἱ ἡδοναὶ τοῦ κριτικοῦ ἐκείνου,
ὅτε πᾶν μέγα κ' εὐγενὲς αἰσχρῶς νὰ διασύρῃ
καὶ δίπτων βέλη πάρθια κατὰ τοῦ Λαμπαρτίνου,
νὰ ἔξυμνῃ τὸν Βιλλαρᾶν. Δὲν ἤθελαν νὰ ζῶσιν
ἔπ' ἄρτῳ μόνῳ· τῆς ζωῆς μὲ Παρνασσοῦ τὴν τόσην
πεζότητ' ἀνθη ἔστεφαν. Κ' εἰς τῆς σγολῆς τὰς ώρας
τὴν Μούσαν ἐπιστήμονας λατρεύοντας ἔώρας.
“Εγραφ' ἐν μέσῳ ὁ ‘Ραγκαβῆς ψυχρᾶς διπλωματίας,
δὲν ἔγραψεν, ἐλάξεις τὸν Πλοῦν τοῦ Διονύσου·
սίδες Ἀσκληπιοῦ, νοσῶν κ' εἰς φδην δυστυχίας
ὁ Βαλαβάνης ἔκρους κιθάραν παραδείσου.
‘Ασκληπιάδου ποιητοῦ ἦν ἔμπνευσις ἐκείνη,
ἥν ὁ Σαλτέλης ἔγραψεν ἐν τῇ ἐσχάτῃ κλίνῃ·
τοὺς στίχους ἐσχεδίαζε τοῦ Πλάνητος ἐν φωις

ὁ Βερναρδάκης *Μετροικῆς*. 'Ἐν ταύταις ταῖς ἀθώαις
τῆς Μουσῆς ἀπολαύσεσι νὰ ἐντρυφῷ πᾶς μύστης
τῆς Θέμιδος ἐδύνατο χωρὶς νὰ κινδυνεύῃ
αὐτὸν νὰ σκώπτῃ, ὡς ἐμέ, ὁ πρῶτος ξυλοσχίστης
ὁ ἔχων σκότ' εἰς τὴν ψυχὴν καὶ εἰς τὸν νοῦν ἐρέθη.

Ἄ, τὴν ὥραιάν ἐποχὴν ἐνεθυμήθην, ἄρτι
ἐπανιδὼν ποιήματα ἑτέρων χρόνων· μύρον
οὕτως ἐπανευρίσκομεν ἐν κεκλησμένῳ χρότῃ,
ἔφ' οὖς χείρ φίλη ἔγραψε, μ' ἐνθύμισιν ὄνείρων
διαλυθέντων, θραυσθεισῶν ἐλπίδων, καὶ ἀσμάτων
μολπὴν σθεσθέντων πρὸ πολλοῦ.—Ἄ τὰ ὥραια ἔτη!
ἄ τὴν ἀγίαν ἐποχὴν ἀγίων αἰσθημάτων!

Δὲν ἦμην τότ' ἐν τῇ ζωῇ· διὰ παντὸς εἴθ' ἔτι
εἰς τὸ μηδὲν νὰ ἔμενον, ἀγέννητος νὰ ἦμην,
καὶ εἰς τὴν φαύλην γενεὰν τὴν νῦν νὰ μὴν ἀνήκων...
πλὴν δὲν ἀνήκω εἰς αὐτήν· ἑτέρων χρόνων μνήμην
ἔχω, καὶ εἰς τι αἰσθημα ἀόριστον ὑπείκων
φαντάζομ' διτὶ ἔξησα εἰς ἐποχὴν ἑτέραν
πολὺ τὴν νῦν, μᾶλλον ἀγνὸν καὶ ποιητικωτέραν.

Τὴν τύχην μάλιστ' ἀγνοῶν τοῦ ποιητοῦ μου πάντη
(οὐδὲ οἱ ἔρωτώμενοι τῶν τότ' ἐγίνωσκόν τι),
ἐπίστευα διτὶ αὐτὸν εἰχε καλύψει μνῆμα
κ' ἔλεγα διτὶ τὴν ψυχὴν ἔγῳ ἔκείνου εἰχον·
φεῦ, φαντασιοπληξιῶν παρέσυρέ με κῦμα,
καὶ λύρας κρούσματ' ἀηδοῦς παρέβαλλα πρὸς ἡγον
φόρμιγγος θείας, λησμονῶν διτὶ αἱ δόξῃ ἔκειναι
περὶ μετεμψυχώσεως φαντασιώδεις εἶναι.

Νὰ μάθω τι ἀπέγεινεν ὁ ποιητὴς ὁ νέος
πολλάκις προσεπάθησα· πλὴν πάντοτε ματαίως.

Ἀλφηνῆς εἰς ἄσμ' ἀντήγησαν ἡγιασμένοι θρῆνοι·
Πατήρ διὰ τὸν θάνατον ἐμύρετο γλυκείας
κόρης· καὶ λίθους ἡ φωνὴ αὐτοῦ θὰ συνεχίνει,
ἄλλ' ὅχι καὶ τὰς εὐγενεῖς ἔλληνικὰς καρδίας.
"Αν εἰς ἑτέραν ἐποχὴν ἥκούετ'", διτε λίθος
δὲν ἥτον ἐν τοῖς στέρνοις, πλὴν καρδὶ ἀγνὴ ἔκτύπει,
θ' ἀντήγ' εἰς πάσας τὰς ψυχὰς αὐτ' ἡ μολπή· κ' εὐήθως
ἡ κακοθεύλως ἀκριτος κριτὴς ποτὲ νὰ εἰπῃ
δὲν θὰ ἐτόλμα εύφυεις βλακείας, καὶ πορφύραν
νὰ βάψῃ γελωτοποιοῦ μὲ τὸ φοινίσσον αἷμα
καρδίας πατρικῆς...—Αλλὰ τίς ἔκρουσε τὴν λύραν;
Τὸ στέμμα τὸ ἀκάνθινον μὲ τῶν Μουσῶν τὸ στέμμα
εἰς τίνος πάλιν κεφαλὴν μαρτυρικὴν ἡνῶθη;

—Εἰς τοῦ ἀγνώστου φίλου μου δύτις Μουσῶν θεράπων,
παῖς ἔτ', ἦν ἔξοχος, ἀλλὰ ἐπαύσατ' ὡς ἡγδρώθη.
'Ἐν μέσῳ τῶν κοινωνικῶν ἐσίγησε λαιλάπων'
κατέλιπε τὴν ποίησιν ποιήσεως μεγάλης
ἔμενεν ὅμως ποιητής, τοὺς πάσχοντας συντρέχων·
τὸν 'Ἐλικῶν' ἀνεύρισκεν, ἐντὸς θερμῆς ἀγκάλης
δυάδα τέκνων ἐν στοργῇ πεφιλημένην ἔχων...
Πατήρ καὶ τέκνα! θέαμα σεπτὸν δὲν εἶν' ἔξι ίσου
ἄλλο οὐδὲν ἐπὶ τῆς γῆς κ' ἐντὸς τοῦ Παραδείσου·
πρὸ τούτου καὶ ὁ ἔσχατος κακούργος θὰ ἔκρατει
τὴν χεῖρ', ἀλλ' οὐχ' ἡ Πρόνοια ποσῶς ἡ ὑπερτάτη.
Διότι τὸν ἔπι μακρὸν εὐδαιμονοῦντα βλέπον
τὸ θεῖον δὲν ἀνέχεται, πλὴν κατ' ἔκεινον τρέπον
φαρμακωμένον δίστὸν εἰς τὴν καρδίαν βάλλει·
καὶ πώποτ', οἵμοι, τοῦ σκοποῦ τὸ βέλος δὲν ἐσφάλη!
Οὔτως ηδόκησ' ὁ Θεός· μ' ἔν τέκνον ὁ ἀρχαῖος
νὰ μείνῃ ψάλτης... Τ' ὄνομα εὐλογητὸν τοῦ Πλάστου!
τόσον νὰ πλήττῃ εἶν' ἄξιος μόνος αὐτὸς βαθέως!—

'Ο σιωπήσας ἀσιδός, ἀπὸ τοῦ ἀνεκφράστου
ἄλγους ἀνέλαβ', ἔκρουσε τὴν ἐγκαταλειφθείσαν
κινύραν, καὶ θεσπέσιοι αὐτῆς οἱ τόνοι ἤσαν.
Παράδοξον· τὸ ἥσμ' αὐτοῦ ἀντήχησε τὸ πρώτον
πρὸ χρόνων μ' ἄλλης φόρμιγγος θρηνῶδη ἄμα κρότον,
ἥν ἔκρουεν ἀτέχνως πως πλὴν μ' αἰσθημα πατήρ τις
οὖ μόρσιμος ἀφήραπασε τὴν θυγατέρα σύρτις·
δὲν θὰ ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν τοῦ ψάλτου τότ' ἐφήβου,
ὅτι νὰ λάθῃ ἔμειλε τὴν λύραν αὖθις, χάρμα
μέγ' ἀπολέσας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἀφοῦ τοῦ Φοίβου
φωτίσῃ μύρια δεινὰ φοράς μυρίας τ' ἄρμα.

Σὺ οὗτος εἰσ' ὁ ἀσιδός! καὶ σοῦ μ' ἔχατεκῆλει,
ἐφήβους ἔτ', ἡ ποίησις ἀρρενωπὸς κι' αἰμύλη.
Οὐδὲ ἡ θλίψις μου μικρὰ ὑπῆρχε κ' ἡ ὁδύνη
ὅπότε μετ' ἐνικατούν ἐκ νέου ἐμελώδεις
(καὶ μαρανθέντες, πάντοτε μυροθολοῦσ' οἱ κρίνοι!)
καὶ τόνοι τῆς κινύρας σου ἐξήρχοντο θρηνῶδεις·
ὅπότε τῆς Δανάης σου τ' ἀκτινοβόλον ὅμιλα
ἐκλείσθη, καὶ οὐράνιον ἀκτίνα τάφου χώμα
ἔσθεσ'. Ἐν ἔτος ἔκτοτε παρῆλθε. Τόσον γρόνον
ἐσίγων ὑπὸ τὴν πληθὺν τῶν τῆς καρδίας πόνων.
Διότι μ' ἀπεστέρησεν ὁ θύνατος ἀλύπως
τόσων πεφιλημένων μοι, βαλὼν ἀλλεπαλλήλως·
μίαν φιλτάτην ὑπαρξίν κατέρριπτε πᾶς κτύπος,

καὶ εἰς μου ἐνεπήγυντο εἰς τὴν καρδίαν ἥλος.
 Ζῶν καὶ μὴ ζῶν ἐκ τῶν πολλῶν ἐσίγων ἀλγηδόνων
 σιγὴν τῆς γλώσσης ἀλλ' οὐχὶ σιγὴν καὶ τῶν δακρύων.
 'Αλλ' ὅμως δὲν ἔθρήνησα διὰς νεκρούς μου μόνον
 ὑπὸ τὸ σκότος τῶν νυκτῶν εἰς γῆν κοιμητηρίων.
 Εἰς τοῦτο τὸ μνημόσυνον, διπερ δὲν ἐτελεῖτο
 μ' ὕνιον κ' ἔρρινον φωνὴν, οὐδ' ἐν χειροποιήτῳ
 ναψῇ, ἀλλ' ἐν βωμῷ ἀγνῆς καρδίας καὶ ἀδόλου·
 εἰς ταύτας τὰς δεήσεις μου ὑπὲρ τοῦ κόσμου ὅλου
 ἡ κόρη μέρος ἔσχατον δὲν εἴχεν, ήτις ζῶσα
 τὴν χάρμα σου, καὶ Μούσα σου ἀποθανοῦσα ἤδη.
 'Αν δὲ θανάτιον σιγὴν ἐσίγησεν ἡ γλῶσσα,
 τὸ τραῦμά σου πῶς μ' ἔθλιψεν, ἡ Πρόνοια ἔγκειτο.

'Εκείνην ἐλυπήθησαν πολλοὶ βεβαίως ἄλλοι,
 καὶ θὰ ἐδάκρυσαν πολλοὶ ἰδόντες ἐσθεσμένα
 διὰ παντὸς τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς τὰ κάλλη,
 ἀφοῦ πολλάκις μ' ὅμματα ὁρῶσι δακρυσμένα
 καὶ μητραλοίου λείφανον. 'Αλλὰ προσκαίρως μόνον.
 Πολλάκις ἀγανάκτησιν κ' εἰς τὴν καρδίαν πόνον
 ἡσθάνθην ἀπερίγραπτον τοὺς ἐπιστρεφομένους
 ἴδων μὲν μειδιάματα ἀπὸ κηδείας ξένους . . .
 ἂ, δχι ξένους, ἀδελφοὺς καὶ φίλους τοῦ θανόντος.
 βέβηλοι! μόδις πρὸ μικροῦ μὲ τάφου κρύον χώμα
 ἐν' ἄνθρωπον σκεπάσαντες — ἀσημον πρᾶγμα ὅντως! —
 εἰν' ἔτοιμ' εἰς τὸν γέλωτα καὶ πρόθυμον εἰς τὸ σκῶμμα!

'Αλλὰ τοιαύτη δυστυχῶς καρδία δὲν μ' ἔδόθη,
 καὶ δὲν ἡξεύρω ν' ἀγαπῶ καὶ θλίβωμ' ἐφημέρως·
 ἐπίπλαστος εἰν' ἡ χαρά, οἱ γέλωτές μου νόθοι,
 καὶ γενηρὸς οὐδέποτε τί εἰν' ἡσθάνθην ἔρως.
 'Ανέραστος καὶ ἄφιλος εἰς χρόνους οἰχομένους
 ἐν πνεύματι παλινοστῶ, καὶ ζῶ εἰς ἀναμνήσεις
 μὲ τὴν διττὸς μητέρα μου, μ' ἔκεινον δὲν τοῦ γένους
 μεγαλειότης ἔστεφε καὶ τῆς ψυχῆς ἐπίσης,
 καὶ μ' ἄλλους προσφιλεῖς νεκρούς· ἐν τῇ γορείᾳ τούτων
 κ' ἡ κόρ' εἰν', ήτις ἀρετῶν καὶ κάλλους εἴχε πλούτον,
 ἡ προσφιλὴς Δανάη σου· δι' ἣν σιγὴν θανάτου
 ἐτήρησα, φοβούμενος τὸ ἄλγος τοῦ προσφάτου
 μη ἐπιτείνω τραύματος. — Καὶ νῦν σοὶ γράψ', δχ' ίνα
 κοινὴν παραμυθίαν σοι προσφέρε! 'Ο ἐσθεσμένος
 νὰ δώσῃ δύναται τινα λύγνος ποτὲ ἀκτίνα,
 καὶ ίσαμ' ἄλλους τραύματος ὁ τετραυματισμένος;
 Οὐδὲ τί εἶδος ἐννοῶ παραμυθίας εἴναι;

νὰ λέγω εἰς τὸν στέρησιν πενθοῦντα τέκνου: Κλῖνε
τὴν κεφαλήν· λησμόνησον τοῦ τέκνου σου τὸν φόνον·
καὶ τὸν φονέα δι' ἐπῶν εὐλόγει εὐγνωμόνων! —
Οὐδὲ μικρὸν ἀσέβειαν νομίζω νὰ τολμήσω
εἰς ὕφος πατσιάδειον λαλοῦν νὰ παραστήσω
πλάσμ' ἀληθῶς οὐράνιον· καθώς τις εἶχε πρόξῃ
εἰς τὴν πληγήν σου βάλσαμον θελήσας νὰ ἐνστάξῃ.

Τοὺς στίχους τούτους τοὺς πεζοὺς νῦν γράφ' ὅπότε μέλλω
τὴν ἄμουσόν μου βάρβιτον διὰ παντὸς ν' ἀφῆσω·
τὸ ὕστατον νὰ μυρωθῇ μὲ τ' ὄνομά σου θέλω,
καὶ τῆς πρὸς σὲ ἀγάπης μου ὅπόταν τελευτήσω
οὗτοι μικρὸν μνημόσυνον νὰ ἔχων τῆς μεγάλης.

Μὴ τ' ἔτεγκά μου, Ποιητά, φελλίσματ' ἀποβάλῃς·
δὲν εἴναι ἀνθηὶ Παρνασσοῦ, κλάδ' εἴναι κυπαρίσσου
οὓς ἐκ τοῦ τάφου ἔλαβα τῆς κόρης τῆς ἀγνῆς σου·
διότ' οἱ θρήνοι φίσματα καὶ Παρνασσὸς οἱ τάφοι
νὰ μ' ἥν' ὑπὸ τῆς τύχης μου τῆς ἀπηνοῦς ἐγράψῃ.

Μὲ ἄλλος εἰς τοὺς δόφιναλμοὺς καὶ ἄλγ' εἰς τὴν καρδίαν,
κίματστων καὶ ἀπηνδηκῶς μετὰ φρικώδη πάλην,
ἔρχουμαι πρός σε, Ποιητά, μὲ τόλμην καὶ δειλίαν
εἰς φιλικὴν διὰ παντὸς ν' ἀναπονθῶ ἀγκάλην.
Κ' εἰκόνα σου ζητῶν, ἀν καὶ ἡ ἀγνωστός σου μένει
ἐν μέσῃ τῇ καρδίᾳ μου μορφὴ κεχαραγμένη,
ἐνῷ σοι τὸ πανύστατον φίσμ' ἀποστέλλ' ἡ λύρα,
ἀπὸ τῶν τῆς καρδίας μου ἐπεύχομαι ἀδύτων:
Ἐάν δὲ Μύρων μείρεται νὰ μύρεται, ἡ Μοῖρα
εἴη τοῦ Φαίδωνος φαιδρὰ καὶ ἔμπλεος χαρίτων!

(14 Νοεμβρίου 1890)

† ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΜΕΛΕΑΓΡΟΣ

